

Број: 01-228/14

Бијељина, 25.02.2014. године

Извјештај о раду ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2013. годину са Програмом рада за 2014. годину

Бијељина, фебруара 2014. године

САДРЖАЈ:

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЈП „ЕКО-ДЕП“ ДОО ЗА 2013. ГОДИНУ	3
<i>I – УВОД</i>	3
<i>II – РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ</i>	5
1. Скупштина предузећа	5
2. Надзорни одбор предузећа	6
3. Управа предузећа	9
4. Екстерни ревизор	9
Успостављање интерне ревизије у предузећу	10
<i>III – ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА И ЗАПОСЛЕНОСТ</i>	18
<i>IV – ОСТВАРИВАЊЕ И ОБАВЉАЊЕ РЕГИСТРОВАНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ</i>	20
Еколошке претпоставке за рад предузећа и заштиту животне средине	25
<i>V – ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ</i>	28
<i>VI – ИЗЛОЖЕНОСТ ПРАВНОГ ЛИЦА ЦЈЕНОВНОМ, КРЕДИТНОМ, ТРЖИШНОМ, ВАЛУТНОМ, РИЗИКУ ЛИКВИДНОСТИ И ДРУГИМ РИЗИЦИМА</i>	31
ПРОГРАМ РАДА ЈП „ЕКО-ДЕП“ ДОО ЗА 2014. ГОДИНУ	37
<i>ПЛАНИРАНИ РАЗВОЈ И АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА</i>	37
1. Унапређење интегралног управљања чврстим комуналним отпадом на подручју регије Бијељина.....	37
2. Редовне активности у обављању основне дјелатности предузећа уз унапређење постојећег начина третмана отпада	38
3. Успостављање самоодрживог пословања ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.....	40
4. Проналажење могућности за продужетак вијека трајања Регионалне санитарне депоније „Бријесница“ и изналажење финансијских извора	41
<i>ПЛАН КАПИТАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА</i>	42
Изградња постројења за третман процједних вода.....	43
Изградња постројења за спаљивање депонијског гаса (гасна бакља) са системом за сакупљање гаса	44
<i>Процјењена вриједност капиталних инвестиција</i>	44

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЈП „ЕКО-ДЕП“ ДОО ЗА 2013. ГОДИНУ

I – УВОД

Годишњи извјештај о пословању ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо Бијељина за 2013. годину урађен је у складу са чланом 24. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (Сл. гласник РС број 36/09 и 52/11).

Оснивање предузећа

Иницијатива за оснивање регионалне депоније у Бијељини покренута је 2002. године у циљу стварања институционалних услова за реализацију задатака из Стратегије управљања чврстим отпадом у БиХ, ради обезбјеђења услова депоновања комуналног отпада. За реализацију су понуђена средства Свјетске банке, која су намјенски обезбијеђена.

Ради реализације пројекта, општине Бијељина, Угљевик, Лопаре, Челић и Теочак су закључиле Споразум о оснивању међуопштинског вијећа за изградњу регионалне депоније. На Споразум је добијена сагласност Министарства за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију Републике Српске.

На основу Споразума од 22.08.2002. године потписан је Уговор: број: 02-370 од 15.03.2005. године о оснивању Јавног предузећа регионална депонија „ЕКО-ДЕП“ са сједиштем у Бијељини, са циљем да ово предузеће изгради и управља регионалном депонијом у Бијељини. Оснивачи јавног предузећа су:

1. Скупштина општине Бијељина,
2. Скупштина општине Угљевик,
3. Скупштина општине Лопаре,
4. Опћинско вијеће Челић,
5. Опћинско вијеће Теочак.

Предузеће је уписано у судски регистар код Основног суда у Бијељини, број Фи-212/05 дана 09.05.2005. године (уложак 1-5864), као *ЈП Регионална депонија “ЕКО-ДЕП” Бијељина*. Након првог уписа предузеће је вршило одређене измјене и допуне регистрације: промјене сједишта, промјена статуса одговорног лица овлаштеног за заступање предузећа (директора), проширење дјелатности као и пререгистрацију у „доо“ у складу са Законом о привредним друштвима РС. Рјешењем о регистрацији предузећа од 09.11.2012. године Окружни привредни суд у Бијељини

уписао је промјену облика организовања и промјенио пословно име у ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ РЕГИОНАЛНА ДЕПОНИЈА „ЕКО-ДЕП“ ДОО.

Прва фаза изградње регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини завршена је и званично пуштена у рад 03.12.2009. године, а предузеће је почело да обавља регистровану дјелатност пријема и збрињавања чврстог комуналног отпада 01.01.2010. године. ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је наставило активности у Другој фази изградње Регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини. Средства за финансирање Друге фазе изградње регионалне депоније обезбјеђена су из кредитних средстава Свјетске банке у оквиру Другог пројекта за управљање чврстим отпадом у Босни и Херцеговини – SWMP2 (Second Solid Waste Management Project).

II – РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ

Статутом предузећа је прописано да су органи предузећа:

- Скупштина предузећа, као орган управљања,
- Надзорни одбор предузећа, као орган надзора, и
- Управа предузећа, као орган руковођења.

У складу са Законом о јавним предузећима РС, ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је у обавези да има екстерног ревизора.

1. Скупштина предузећа

Скупштина предузећа, као орган управљања предузећа је у току 2013. године одржала укупно три (3) сједнице. Није било одлагања заказаних сједница и све су биле редовне. У саставу Скупштине није било измјена у смислу чланства у истој.

На сједници Скупштине предузећа су усвојене или донесене следеће одлуке:

- Одлука о разрјешењу члана Надзорног испред ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо испред Града Бијељина као оснивача предузећа,
- Одлука о именовању в.д. члана Надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо испред Града Бијељина,
- Одлука о утврђивању услова и критерија за избор члана Надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо испред Града Бијељина,
- Одлука о усвајању годишњег финансијског извјештаја за 2012. годину и доношење Одлуке о расподјели добити,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2012. годину, који је урадила ревизорска кућа „РЕВИФИН“ доо Бијељина,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији јавних набавки за период јануар-децембар 2012. године,
- Одлука о усвајању годишњег извјештаја о пословању у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о усвајању Трогодишњег плана пословања за период 2013-2015. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о формирању комисије за избор члана Надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо испред Града Бијељина,
- Рјешење о висини и начину исплате накнаде за рад у комисији за избор члана Надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо испред Града Бијељина,
- Одлука о успостављању интерне ревизије у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о именовању члана Надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо испред Града Бијељина као једног од оснивача предузећа.

2. Надзорни одбор предузећа

Надзорни одбор, као орган надзора у предузећу је у току 2013. године одржао укупно осам (8) сједница. Није било одлагања заказаних сједница и све су биле редовне.

Током 2013. године дошло је до измјене у чланству у Надзорном одбору. Обзиром да је предсједник Надзорног одбора поднио оставку, Надзорни одбор је донио одлуку којом је истог разријешити те дужности и именовао вршиоца дужности предсједника Надзорног одбора, који је наведену дужност обављао све до коначног избора члана НО ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо испред Града Бијељина путем јавног конкурса.

Скупштина предузећа је у складу са својим овлашћењима донијела одговарајуће одлуке и расписала јавни конкурс за избор члана Надзорног одбора испред Града Бијељина.

На основу препоруке Комисије за избор члана надзорног одбора, Скупштина предузећа је донијела Одлуку о именовању члана надзорног одбора испред Града Бијељина као једног од оснивача предузећа.

У складу са тим, Надзорни одбор је верификовао Одлуку о избору члана надзорног одбора испред Града Бијељина и донио Одлуку о именовању новог предсједника надзорног одбора.

На сједницама Надзорног одбора су усвојене или донесене следеће одлуке:

- Одлуке о утврђивању цијена услуга за пријем и депоновање мијешаног комуналног отпада на депонији „Бријесница“, у складу са Рјешењем Градоначелника града Бијељина (број: 02/3-380-1/12 од 07.12.2012. године),
- Одлуке о одобрењу службеног пута у Републику Словенију директору ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо, Драгиши Марјановићу и Извршном директору за економске, правне и опште послове у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо, Велимиру Слијепчевићу,
- Одлука о оприходовању разграничених прихода у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о усвајању Извјештаја о извршеном редовном попису средстава, потраживања и обавеза на дан 31.12.2012. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији годишњег пописа средстава, потраживања, обавеза и капитала на дан 31.12.2012. године,
- Одлука о усвајању Извјештаја о извршеним набавкама за 2012. годину,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији јавних набавки за 2012. годину,
- Одлука о усвајању Плана набавки за 2013. годину,
- Одлука о усвајању годишњег Финансијског извјештаја за 2012. годину,
- Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији финансијских извјештаја за 2012. годину,
- Одлука о измјенама и допунама правилника о раду у ЈП „ЕКО-ДЕП“ Бијељина,
- Одлука о разрјешењу Предсједника НО ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о избору в.д. предсједника надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о усвајању годишњег извјештаја о пословању у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2012. годину,
- Одлука о усвајању Трогодишњег плана пословања за период од 2013. До 2015. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,

- Одлука о измјенама и допунама правилника о заштити од пожара у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о усвајању правилника о раду ЈП „ЕКО-ДЕП“,
- Одлука о усвајању измјена и допуна Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста са описом радних мјеста у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о усвајању правилника о платама и накнадама у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Верификовање Одлуке о избору члана надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо испред Града Бијељина, коју је донијела Скупштина ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о разрјешењу в.д. предсједника надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о избору предсједника надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о оприходавању разграничених прихода у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о оприходавању средстава од субвенција СГ Бијељина,
- Одлука о усвајању периодичног обрачуна за период 01.01.-30.06.2013. године,
- Одлука о усвајању извјештаја о ревизији финансијских извјештаја по периодичном обрачуна за 2013. годину, који је урадила ревизорска кућа „РЕВИФИН“ доо Бијељина,
- Одлука о усвајању извјештаја о извршеним набавкама у периоду 01.01.- 30.06. 2013. године у ЈП „ЕКО ДЕП“ доо;
- Одлука о усвајању извјештаја интерне ревизије о ревизији јавних набавки у периоду јануар-јуни 2013. године у ЈП „ЕКО ДЕП“ доо, који је урадила ревизорска кућа „РЕВИФИН“ доо Бијељина,
- Одлука о измјени и допуни правилника о раду ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о измјени и допуни правилника о платама и накнадама у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о увећању основне плате за радна мјеста са повећаним ризиком на радном мјесту у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о увећању дана годишњег одмора за радна мјеста са повећаним ризиком на радном мјесту у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о усвајању годишње студије ризика и плана рада интерне ревизије за 2013. годину, који је урадила овлаштена ревизорска кућа „РЕВИФИН“ доо Бијељина,
- Одлука о измјени и допуни правилника о рачуноводству и ревизији ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Сагласност на потпис уговора за донацију средстава од стране СИДА,
- Одлука о усвајању извјештаја о ревизији обавеза за период јануар-август 2013. године, урађен од стране „РЕВИФИН“ доо Бијељина,
- Одлука о усвајању извјештаја о ревизији поступака заштите животне средине, урађен од стране „РЕВИФИН“ доо Бијељина,
- Давање Овлаштења представнику Гронтиј-а као супотписнику налога за располагање средствима на рачунима за посебне намјене, у складу са Споразумом о донацији средстава број 931/13 од 16.09.2013. године,
- Одлука о усвајању извјештаја о извршеном отпису основних средстава, ситног инвентара, алата у употреби и средстава заштите на раду у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо,
- Одлука о усвајању плана рада комисије за попис за 2013. годину,
- Давање овлаштења ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за закључење Уговора о приступању дугу са Општином Лопаре,
- Давање овлаштења ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за закључење Уговора о пословно-техничкој сарадњи са „EKOSYSTEM“ доо Патковача, Бијељина;

Правилници

Извршене су измјене и допуне следећих правилника предузећа:

- Правилник о раду у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо (од 26.02.2013. године и 23.09.2013. године, усвојене на ХИХ, односно ХХИИИ редовној сједници Надзорног одбора),
- Измјене и допуне Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста са описом радних мјеста у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо (од 17.06.2013. године, на ХХИ редовној сједници надзорног одбора),
- Измјене и допуне Правилника о платама и накнадама у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо (од 23.09.2013. године, на ХХИИИ редовној сједници надзорног одбора),
- Измјене и допуне Правилника о рачуноводству и ревизији у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо (од 23.09.2013. године, на ХХИИИ редовној сједници надзорног одбора),
- Правилник о заштити од пожара у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо (од 16.04.2013. године, усвојен на ХХ редовној сједници Надзорног одбора).

Донијети су следећи нови правилници предузећа:

- Правилник о раду ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо (усвојен на ХХИ редовној сједници Надзорног одбора, 17.06.2013. године),
- Правилник о платама и накнадама у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо (усвојен дана 17.06.2013. године, на ХХИ редовној сједници Надзорног одбора).

Законска регулатива

Редовно је праћена законска регулатива и усклађивање пословања предузећа са истом, као и давање правних тумачења појединих одредаба закона у виду службених забиљешки. У току 2013. године донијет је нови Закон о управљању отпадом у РС (Сл. гласник РС 111/13).

У току 2013. године није било статусних промјена у предузећу.

Припремљен је нацрт новог Статута ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо који треба да буде усвојен у току 2014. године.

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо се у складу са Законом о комуналним дјелатностима Републике Српске (Сл. гласник РС 124/11) и Уредбом о давању сагласности на цијене одређених производа и услуга (Сл. гласник РС 11/11) обратило Градоначелнику града Бијељина захтјевом број: 01-1315/13 од 16.12.2013. године, којим је тражило сагласност на економске цијене услуга за пријем и депоновање мијешаног комуналног отпада на Регионалној санитарној депонији „Бријесница“, а које су усклађене са Трогодишњим планом пословања предузећа за период од 2013. До 2015. године.

Рјешењем број: 02-380-1/14 од 20.01.2014. године, издатим од стране Градоначелника града Бијељина, дата је сагласност на цијену комуналне услуге пријема и депоновања мијешаног комуналног отпада на депонију „Бријесница“, и то комунални отпад (из домаћинства) 40,00 КМ/т са урачунатим ПДВ-ом. Одобрена цијена примјењује се од 01.02.2014. године.

У складу са тим, ЈП “ЕКО-ДЕП” доо је обавијестило своје комитенте о новом цјеновнику услуга и понудило на закључење нове уговоре који су усклађени са истим.

3. Управа предузећа

Управу предузећа чине: Директор предузећа и Извршни директор. Управа предузећа израдила је Трогодишњи план пословања предузећа за период 2013.-2015. година, а Директор предузећа редовно је подносио извјештаје о раду и пословању Надзорном одбору предузећа. Директор је између осталог предлагао смјернице о набавци за наредну пословну годину, водио рачуна о законитости у раду свих служби предузећа, водио рачуна о благовременом доношењу Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста у предузећу и о његовој адекватној попуњености. Изузев напред наведеног, старао се о доношењу плана пословања предузећа за наредни период, са посебним акцентом на остваривању планираних прихода и расхода у предузећу, као и о давању приједлога инвестиционих одлука у складу са Главним пројектом изградње депоније „Бријесница“ за наставак Друге фазе изградње Регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини чија је реализација у току.

4. Екстерни ревизор

Предузеће спада у категорију малих предузећа, а да би се могла ефикасно вршити контрола и надзор у пословању предузећа, извршен је избор екстерног ревизора тендерском процедуром. Са екстерним ревизором је склопљен уговор на годину дана и екстерни ревизор је извршио:

- Ревизију у складу са позитивним законским прописима из области рачуноводства и ревизије,
- Ревизију финансијских извјештаја,
- Ревизију финансијског пословања, са посебним освртом на функционисање система интерне контроле.

Ревизорски извјештаји су упућени Скупштини предузећа уз давање мишљења о примјени рачуноводствених стандарда и других законских прописа из области финансија.

Екстерни ревизор је редовно достављао Надзорном одбору извјештаје са мишљењем о извршеним ревизијама финансија и ревизијама јавне набавке.

Мишљење ревизора о ревизији финансијских извјештаја за 2013. годину је следеће (цитат):

„Извршили смо ревизију финансијских извјештаја ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо Бијељина, са стањем на дан 31.12.2013. године, и то: извјештај о финансијском положају и одговарајући извјештај о укупном резултату, извјештај о промјенама на капиталу и извјештај о новчаним токовима за годину, која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извјештаје.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Друштва је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске, као и за оне интерне контроле, које руководство одреди као неопходне у припреми финансијских извјештаја, који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије, Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и Правилником о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизорских доказа о износима и информацијама објелодањеним у финансијским извјештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извјештајима. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле, које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања најбољих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процјена, које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизорски докази, које смо прибавили довољни и одговарајући, те да обазбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

МИШЉЕЊЕ

*По нашем мишљењу финансијски извјештаји ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо Бијељина за годину, која се завршава 31. Децембра 2013. године су припремљени по свим материјално значајним питањима у складу са рачуноводственим прописима у Републици Српској, те **изражавамо позитивно мишљење без резерви.**“ (крај цитата).*

Успостављање интерне ревизије у предузећу

У складу са одредбама Закона о јавним предузећима РС (Сл. гласник РС 75/04 и 78 11), јавно предузеће је у обавези да успостави интерну ревизију у предузећу путем одбора за ревизију и одјељења интерне ревизије.

ЈП “ЕКО-ДЕП” доо спада у категорију малих предузећа, са аспекта броја запослених (20 радника).

Обзиром да предузеће нема техничких, економских и финансијској предуслова да би успоставило одбор за ревизију и одјељење интерне ревизије (предузеће нема властити пословни

простор за рад управе и администрације, већ плаћа закуп пословног простора, а приходи остварени на основу тренутно одобрене цијене услуга пријема и депоновања отпада и на основу количина отпада који се довози на депонију не могу да покрију ни 50 % трошкова редовног пословања предузећа), Скупштина предузећа је на приједлог управе предузећа донијела одлуку да се успостави интерна ревизија у ЈП “ЕКО-ДЕП” доо на следећи начин:

- Умјесто Одбора за ревизију у оквиру предузећа, функцију Одбора за ревизију обављаће Надзорни одбор ЈП “ЕКО-ДЕП” доо, до испуњавања законских услова прописаних Законом о јавним предузећима РС, а који се односе на Одбор за ревизију. Надзорни одбор ће наведену улогу обављати као дио своје редовне надлежности и за то неће остваривати додатну накнаду;
- Функцију Одјељења интерне ревизије обављаће независна ревизорска кућа која ће бити изабрана кроз процедуру јавне набавке.

У складу са одлуком Скупштине предузећа спроведена је процедура јавне набавке и ангажована је лиценцирана ревизорска кућа за обављање интерне ревизије у предузећу.

Ревизорска кућа је урадила прелиминарну Процјену ризика и планирање процедура и поступака интерне ревизије, како је наведено у даљем тексту.

Ревизија поступака јавних набавки

Мишљење ревизора о ревизији јавних набавки за 2013. годину је следеће (цитат):

„На основу проведене ревизије може се констатовати следеће:

- 1) Предузеће је нормативно регулисало процедуре набавке роба, услуга и уступање радова, на основу Закона о јавним набавкама и Закона о јавним предузећима, гдје су утврђени сви поступци за набавку, одговорност органа и лица за извршење набавке.*
- 2) Све набавке су извршене на основу усвојеног Плана набавке за 2013. годину, с тим да је за сваку набавку претходно донесена одлука уговорног органа о покретању процедуре јавне набавке директора.*
- 3) Расписивање тендера се врши на основу плана набавке и усаглашених услова и процедура.*
- 4) Проведене процедуре набавке осигуравају правилан избор најповољнијег и најбољег понуђача.*
- 5) Потпис уговора врши директор и извршни директор предузећа, при чему су испоштоване одредбе утврђене чланом 40. Закона о јавним предузећима.*
- 6) Саставни дио документације чине записници о квантитативном и квалитативном пријему набављене опреме или материјала, односно услуге.*
- 7) Извођачи су дужни доставити гаранцију за добро извршење уговореног посла и извршити додатне радове у случају рекламације.*
- 8) Плаћање се врши по завршетку испоруке на основу формиране документације и потпис налога за плаћање је вршило овлашћено лице (директор).*
- 9) Задужено особље се стручно и одговорно односи у провођењу поступака и комплетирању документацију за провођење тендера.*
- 10) У току ревидираног периода није било приговора учесника у проведеним јавним набавкама.*

11) Документација о проведеним процедурама је уредно нумерисана, сачувана и одложена за потребе контроле.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКЕ

На основу проведене ревизије и извршеног увида у процедуре набавке и евиденција у праћењу трансакција са набавкама може се закључити:

- да је предузеће провело прописане процедуре набавке у складу са законском регулативом
- да је устројен систем интерне контроле у провођењу набавки, праћењу, архивирању и евидентирању трансакција везаних за набавке
- да је Надзорни одбор усвојио детаљан план набавке и да је тиме утврђен обим набавки путем додјеле уговора испод домаћих вриједносних разреда (и те набавке су обављене у складу члана 45 тачка 2 и члана 47. Закона о јавним набавкама)
- остварена је укупна вриједност набавки у износу од 859.264.43 КМ (примљене фактуре) од чега је осам набавки обављено отвореним поступком по процедурама Свјетске банке (за седам је завршен поступак и потписани уговори, а једна процедура набавке је у току). Од уговорених набавки двије су у току реализације (набавка ИТ опреме и набавка постројења за пречишћавање процједних вода), а остале су реализоване.
- реализоване су двије набавке по отвореном поступку по процедурама Закона о јавним набавкама, двије набавке путем конкурентских захтјева и остале путем директног споразума уз претходно прикупљање понуде од потенцијалних добављача
- набавке путем директног споразума без тражења претходне понуде износе 60.963.51 КМ, односно 7.11% укупних набавки и односе се на набавку од монополиста и осталих текућих набавки. Од остварених набавки путем директног споразума набавка је извршена од монополиста (електрична енергија, телефони, стручна литература, службени гласници) у износу од 33.198.58 КМ, што представља 3.87% укупних набавки. Остале набавке путем директног споразума износе 27.764.93 КМ или 3.24% укупних набавки и представљају набавке хигијенских средстава за одржавање објеката, сервис појединих машина и објеката и репрезентација гдје су појединачне набавке мањег износа.

На основу проведене ревизије, која је извршена прегледом цјелокупне документације и праћењем трансакција везаних за јавне набавке интерна ревизија сматра да су **проведене процедуре јавних набавки, те да су проведене у складу са утврђеном регулативом (Смјерницама Свјетске банке и Закона о јавним набавкама) и испоштоване законске регулативе за реализацију истих, уз оцјену да је обезбијеђено адекватно функционисање система интерне контроле.**“ (крај цитата).

Б. Ревизија поступака годишњег пописа

Мишљење ревизора о ревизији поступака годишњег пописа за 2013. годину је следеће (цитат):

„ЗАКЉУЧАК

Након извршене ревизије пописних материјала и поступака рада комисије за попис може се закључити:

- да су пописи извршени у складу са законском и властитом регулативом;

- да су пописи извршени у складу са утврђеном рачуноводственом политиком према члану 13. Правилника о рачуноводству и ревизији;
- сва потраживања и обавезе су усаглашене према члану 14. Правилника о рачуноводству и ревизији и нема потребе за посебним објављивањем неусаглашених стања;
- није постојала потреба за утврђивањем фер вриједности појединих дијелова имовине,
- да се може предложити доношење одлуке о усвајању Извјештаја о попису;
- да се утврђена салда пописане имовине, права, потраживања, капитала и обавеза могу признати као истинита и унијети у финансијски извјештај. “(крај цитата).

Ц. Ревизија поступака заштите животне средине

Мишљење ревизора о ревизији поступака заштите животне средине је следеће (цитат):

„ЗАКЉУЧЦИ И ПРОЦЈЕНА РИЗИКА

Полазећи од стања утврђеног ревизијом и напред изнесених констатација може се закључити:

- 1) да је предузеће обезбиједило техничке и организационе претпоставке за депоновање отпада на регионалној депонији.
- 2) да су испуњени сви санитарни услови за рад депоније и добивене одговарајуће дозволе, гдје посебно напомињемо еколошку дозволу за рад санитарне депоније (обнова дозволе сваке пете године).
- 3) Ради обезбјеђења неопходних услова за обнављање дозволе предузете су следеће мјере:
  - завршено асфалтирање приступног пута за депонију, чиме је отклоњена дата примједба
  - потписан је уговор за набавку и уградњу пречистача процједних вода, са роком изградње шест мјесеци, чиме је отклоњен главни недостатак, који је констатован у претходном периоду
- 4) редовно се врши мониторинг животне средине, који се састоји од:
  - мониторинг процједних вода
  - мониторинг подземних вода
  - мониторинг површинских вода
  - мониторинг биогаса и
  - мониторинг ваздуха.
- 5) Старо одлагалиште је привремено санирано, али исто и даље активно ради:
  - одлагања кланичког и фекалног отпада, које се врши као привремена активност у складу са одлуком надлежног органа Града Бијељине, до изградње колектора отпадних вода, који треба бити завршен у наредном периоду
- 6) Извјештајем о резултатима мониторинга утврђено је следеће стање:
  - мониторингом квалитета вода је утврђено да су налази у оквиру граничних вриједности према Правилник
  - мониторингом квалитета ваздуха је утврђено да су налази у складу са граничним вриједностима према Правилнику.
- 7) Према уговору о оснивању предузећа сви оснивачи су требали вршити депоновање отпада, што у садашњем тренутку то обавља само комунална предузећа са подручја Бијељина, дјелимично депоновање врше комунална предузећа са подручја Угљевика и Лопара, док се не врши депоновање отпада са подручја Челића и Теочака (прва количина доведена ове године са подручја Челића). Овакво стање може имати знатних посљедица по заштиту животне средине и могуће поремећаје еколошких услова на регионалном подручју.
- 8) Према сазнањима на нашем подручју је пораст „дивљих“ депонија, што није у надлежности предузећа, него контролних локалних органа, који нису у довољној мјери досљедни у остваривању

утврђених мјера. Овдје је потребно констатовати да се смањују количине депоновања отпада из године у годину што реално указује на стање заштите животне средине и штетности таквих поступака по ово подручје.

- 9) Према добивеним дозволама обавеза је предузеће да врши издвајање средстава за санацију депоније након истека корисног вијека, што се не врши ради финансијске ситуације (депоновање се врши по административно одобреним цијенама, а не по комерцијалним цијенама). Овакво стање може имати негативних посљедица по обезбјеђење средстава за мониторинг затворених објеката у будућем периоду, а тиме и на поступке и мјере заштите животне средине.
- 10) Ради испуњења основног стратешког задатка предузећа, заштита животне средине и провођења мјера и поступака еколошке заштите на подручју регије предузеће је у току извршавања појединих мјера и планирана поступке, који ће побољшати ефикасност заштите екологије (санација старе депоније, пројекат нових ћелија, изградња пречистача, елаборат о рециклажи и сакупљање и паљење плинског гаса).

ПРЕПОРУКЕ

На основу извршене ревизије стања поступака заштите животне средине и екологије дају су следеће препоруке:

- 1) Упознати органе предузећа и осниваче о обавези конкретних припрема за изградњу двије нове ћелије за депоновање комуналног отпада
Носилац: Управа Рок: Шест мјесеци
- 2) Упознати општинске органе о потреби контроле постојања „дивљих“ депонија и опасности за угрожавање животне средине
Носилац: Управа Рок: Континуирано
- 3) Предузети мјере за благовремено провођење планираних мјера на даљој доградњи функционисања предузеће и санитарне депоније (пречистач, „плинска бакља“)
Носилац: Управа Рок: Континуирано“. (крај цитата).

Д. Ревизија обавеза предузећа

Мишљење ревизора о ревизији поступака заштите животне средине је следеће (цитат):

“5. ЗАКЉУЧЦИ

Полазећи од стања утврђеног ревизијом обавеза може се констатовати:

- 1) Да су дугорочне обавезе признате у укупном износу од 6.488.724 КМ, што је на нивоу обавеза на почетку ревидиране године, пошто је извршен пренос дијела дугорочних кредита, који доспијева у текућој години на краткорочне обавезе и евиденције искоришћеног дијела кредита ИБРД. Евидентирање је извршено на контима групе 414 и трансакције се књиже на аналитичким контима за сваки кредит посебно.
- 2) Краткорочни кредити су признати по основу преноса дијела дугорочних кредита, који доспијевају у текућој години на конту 424 и износе 367.744 КМ, што је за 70.54% више од стања почетком године, ради

преноса курсних разлика након уплате рате Почетног кредита и преноса прве рате Додатног кредита, која доспијева у октобру.

Могућа су повећања обавеза након евидентирања курсних разлика на дан уплате у октобру.

3) Извршено је признавање обавеза по основу уплаћене гаранције, по ком основу средства требају бити враћена добављачу, чиме ће доћи до одлива готовине.

4) Обавезе према добављачима су признате у износу од 18.435 КМ и исте су мање за 52.49%. Контролом рачуности је утврђено да се обавезе добављачима односе на фактурисање за извршене испоруке роба и услуга у току претходног периода, те да су исте измирене у уговореним роковима (уговорени рок за плаћање горива “Монако” Бијељина је 90 дана). Обавезе су правилно прокњижене синтетички и аналитички на основу овјерених докумената од стране директора.

5) Обавезе за бруто плате запослених и накнада члановима Надзорног одбора су признате у износу од 40.216 КМ и односе се на обавезе плата и накнада за мјесец август и нису биле признате почетком године. Обавезе су исплаћене почетком мјесеца септембра ревидиране године.

6) Коефицијенти успјешности су веома неповољни ради:

- стопа приноса на укупну имовину износи за анализирани период 0.4 – 0.01% и веома је ниска, скоро незнатна. Овакво стање је посљедица начина формирања цијене депоновања и смањеног обим депоновања у односу на уграђене капацитете,

- коефицијент обрта укупне имовине износи 0.14-0.20 што представља посебну непогодност, пошто је исти знатно нижи од коефицијента, који би био условљен корисним вијеком имовине,

- коефицијенти обрта текуће имовине је повољнији, што је резултат уграђене пословне политике рационализације трошкова и запошљавања

- коефицијент обрта потраживања је повољан, али има тренд опадања ради неизмирења обавеза комуналних предузећа, која су купци услуга депоновања. Уговарање затезних камата за закашњење у измирењу обавеза требало би поспјешити овај сегмент успјешности.

7) Солвентност предузећа као способност плаћања укупних дугова је веома неповољна. Солвентност мјерена односом пословне имовине и укупних дугова (обавеза) износи 1.01 и поред тога да је већи од 1 представља упозоравајући показатељ, пошто је вријеме уновчења имовине знатно дуже и тешко изводљиво у односу на постојеће дугорочне и краткорочне обавезе.

8) Стање финансијске равнотеже

Када је дугорочна финансијска равнотежа помјерена ка дугорочно везаним средствима, краткорочна финансијска равнотежа је помјерена какраткорочним изворима. У таквим условима ликвидност је угрожена самим тим што се дио дугорочно везаних средстава (у висини разлике између дугорочно везаних средстава и трајних и дугорочних извора) покрива краткорочним изворима који ће, дакако, прије доспјети за плаћање него што ће се извршити мобилизација дугорочно везаних средстава (нпр. по основу амортизације или наплате дугорочних пласмана).

Према подацима из претходне анализе је очигледно да је краткорочна ликвидност погоршана и да се стално смањује, пошто доспијевају ануитети по Додатном кредиту, ради извршеног преноса доспјелих ануитета у краткорочне обавезе, а обавезу се повећавају ради узимања новог зајма за стварање услова за обављање регистроване дјелатности (Зајам ИБРД).

Код дугорочних обавеза стање је неповољно пошто су дугорочне обавезе у висини дугорочно везане имовине (коефицијент 1.14 до 1.04).

9) Укупна задуженост

Оцјена задужености је извршена путем структуре пасиве, односно односом капитала и обавеза према укупној пасиви. Промјена стања задужености је очигледна ради повећања задужености, која већ у првој години отплате премашује износ капитала (у који су укључене законске и статутарне резерве и нераспоређена добит). Стање задужености током наредног периода ће се мијењати и бити под утицајем нових задужења и отплате доспјелих ануитета.

Однос капитала и обавеза у укупној имовини је довољан показатељ задужености предузеће. Ризици код задужености су евидентни обзиром да обавезе у просјерку износе 99.17% признате пасиве, а сопствени капитал само 0.83%.

Коефицијент дугорочне ликвидности, као однос дугорочно везане имовине и дугорочних обавеза и капитала износи 1.14 (2010) до 1.05 (2013) показује тенденцију опадања и неповољан је по дугорочну равнотежу ради евидентне чињенице даљег повећања задужености.

Коефицијент краткорочне ликвидности, као однос стања готовине и краткорочних потраживања са краткорочним обавезама по основу преноса дијела дугорочних кредита, који доспијевају у року од годину дана и краткорочних обавеза из пословања је изразито неповољан и износи 1.29 (2010) и 0.70 (2013), што упозорава на предстојеће тешкоће у измирењу краткорочних обавеза, које се састоје од ануитета дугорочних кредита, сервисних трошкова и курсних разлика ради промјене курса СДР. Поремећај краткорочне равнотеже је евидентан у наредном периоду, ради почетка отплате Додатног кредита уз постојећу отплату Почетног кредита.

11) Посебан ризик ради могућег застоја у отплати ануитета и сервисних трошкова представљају одредбе Супсидијарног кредитног споразума, по коме је отплата ануитета Почетног и Додатног кредита везана за курс СДР, могућност обрачуна затезних камата (што утиче на успјешност пословања и ликвидност) и немогућност подношење захтјева за одлагање плаћања по Споразуму.

12) Према стању потраживања и обавеза, могући су застоји у плаћању приспјелих ануитета у октобру текуће године, када доспијевају два ануитета (Почетни и Додатни кредит), курсне разлике и сервисни трошак. Овакво очекивано стање захтијева посебно ангажовање менаџмента и оснивача.

4. ПРОЦЈЕНА РИЗИКА

Ради сагледавања ризика у ликвидности може се констатовати:

- да се континуирано погоршава текућа и дугорочна ликвидност, са тенденцијом даљег поремећаја финансијске равнотеже, ради почетка отплате Почетног и Додатног кредита (по два ануитета годишње), да се не депонују пројектоване количине комуналног отпада (двје општине не користе услуге депоније, двје општине врше депоновање отпада у смањеним количинама)
- да постоје економске претпоставке да дође до знатних тешкоћа у наплати потраживања за извршене услуге депоновања, тако да долази до повећања потраживања од комуналних предузећа. Предузете мјере обрачуна затезних камата на доспјела потраживања и утуживање купаца за неизмирене обавезе требају повећати наплату.
- да се не депонују пројектоване количине отпада ради наведених чињеница, да се не врши депоновање од већег броја оснивача, да је евидентна појава дивљих депонија, те да се цијена депоновања утврђује административним путем.

ПРЕПОРУКЕ

На основу извршене ревизије задужености за првих осам мјесеци за текућу годину дају су сљедеће препоруке:

1. Извршити анализу краткорочне и дугорочне ликвидности, сагледати посљедице по даље обављање редовне дјелатности, могућност остваривања одрживог пословања и предложити мјере на превазилажењу евидентних ризика.

Носилац: Управа

Рок: Мјесец дана

2. Упознати органе предузећа, осниваче и гаранте по Споразума о кредитима са стањем ликвидности и његовог утицаја на рентабилно пословање и указати на посљедице застоја у отплати ануитета по предузеће и осниваче и иницирати мјере за обезбјеђење континуитета у пословању (економска цијена депоновања, процјена корисног вијека објеката и опреме, обезбјеђење и коришћење средстава

кофинансирања и суфинансирања, планирање оснивача буџетских средстава за наредну годину ради субвенција).

Носилац: Управа

Рок: Мјесец дана

3. Наставити са мјерама пословне политике на бржој наплати потраживања од купаца (утужење, обрачун затезних камата) и даљој рационализацији трошкова текућег пословања.

Носилац: Управа

Рок: Континуирано

4. Координацијом са оснивачима и активношћу менаџмента обезбиједити ликвидна средства за плаћање приспјелих анuitета у октобру текуће године.

Носилац: Управа

Рок: Октобар 2013. године“. (завршен цитат).

Е. Ревизија рада са повезаним лицима

Ревизија рада са повезаним лицима је у току.

III – ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА И ЗАПОСЛЕНОСТ

Према Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста у оквиру предузећа формиране су двије службе:

- Служба за техничке послове, планирање и инвестиције, и
- Служба за економске, правне и опште послове.

У складу са Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста, у предузећу је запослено: 2 радника VIII степен – мастер (а према Правилнику су распоређени на послове са VII степен с.с.); 4 радника са високом стручном спремом; 4 радника са вишом стручном спремом; 1 висококвалификовани радник; 3 радника са средњом стручном спремом; 4 квалификована радника и 2 неквалификовани радник. Ако извршимо анализу старосне структуре запослених на дан: 31.12.2013. године, долази се до закључка да је просјечна старосна структура запослених у предузећу 41,7 година. Релативно средња старосна структура има за последицу занемарљив број кориштења дана боловања, а такође су изразито ријетке повреде на раду, те је и продуктивност запослених на високом нивоу. У ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо од укупног броја запослених, 4 су жене и 16 мушкараца.

Табеларни приказ структуре и броја запослених у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо

Структура запослених по стручној спреми	Број запослених
I степен-НК	2
II степен-ПК	-
III степен-КВ	4
IV степен-ССС	3
V степен-ВКВ	1
VI степен-ВШС	4
VII степен-ВСС	4
VII степен-Мастер	2
Укупно:	20

Старосна структура запослених	Број запослених
18-25	0
26-30	2
31-35	3
36-40	2
41-45	4
46-50	3
51-55	2
56-60	2
61-65	2
66-70	-
Укупно:	20

Рад и радни односи

Укупан број запослених у предузећу на крају пословне 2013. године, закључно са 31.12.2013. године је 20 радника.

Од тога броја, 2 радника су ангажована по основу Уговора о менаџменту, 17 радника по основу уговора о раду на неодређено вријеме, а 1 радник је ангажован по основу уговора на одређено вријеме (уговор до 6 мјесеци). Није било отказа уговора о раду.

У току 2013. године једном раднику је престао радни однос због навршавања година и испуњавања услова за одлазак у старосну пензију (65 година старости) и истом је уручено Рјешење о престанку радног односа.

Због привременог повећања обим посла, са једним радником је закључен уговор на одређено вријеме (диспечер возила-контролор отпада).

У складу са измјенама Правилника о организацији предузећа и систематизацији радних мјеста са описом радних мјеста у ЈП „ЕКО-ДЕП“, које су усвојене на двадесет првој редовној сједници НО, у оквиру Службе за економске, правне и опште послове радно мјесто Референт за опште и кадровске послове је избрисано (на које је био распоређен радник који је испунио услове за одлазак у старосну пензију). Из тих разлога, опис послова за систематизовано радно мјесто Референта за правне послове укључује и све послове који су били у оквиру реферата Референта за опште и кадровске послове, које више не постоји.

Такође, у оквиру Службе за техничке послове, планирање и инвестиције, због потреба процеса рада предузећа, систематизовано је ново радно мјесто под називом Оператер на постројењу за третман отпадних вода – 1 извршилац.

Судски поступци

Током пословне 2013. године, због неизмирења обавеза плаћања фактура по основу обавеза преузетих уговором за пријем и депоновању комуналног отпада на Регионалној санитарној депонији „Бријесница“, ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је потражио намирење својих новчаних потраживања од комитената путем Окружног привредног суда у Бијељини.

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је поднијео тужбу Окружном привредном суду против укупно 3 предузећа. Од тога, једна тужба је повучена, јер је комитент у међувремену измирио своја новчана потраживања која су била предмет утужења.

IV – ОСТВАРИВАЊЕ И ОБАВЉАЊЕ РЕГИСТРОВАНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Предузеће је почело обављати своју основну дјелатност: Обрада и одлагање неопасног отпада на санитаран и еколошки прихватљив начин на новоизграђеним санитарним ћелијама од 01.01.2010. године, када је Регионална санитарна депонија „Бријесница“ званично пуштена у рад.

Дјелатност предузећа је одређена Статутом предузећа (члан 9.) и у истовјетном тексту регистрована код Основног суда. Предузеће обавља дјелатност у унутрашњем промету и у спољнотрговинском промету. Дјелатност предузећа у унутрашњем промету обавља се у складу са Рјешењем Основног суда у Бијељини број: 059-0-Рег-11-000 689 од 01.11.2011. године. Извршено је усклађивање дјелатности на основу Закона о класификацији дјелатности и регистру пословних субјеката по дјелатностима у Републици Српској (Сл. гласник РС 74/10) и Уредбе о класификацији дјелатности РС (Сл. гласник РС 119/10):

- 35.11 Производња електричне енергије
- 35.13 Дистрибуција електричне енергије
- 35.14 Снабдјевање и трговина електричном енергијом
- 35.21 Производња гаса
- 37.00 Канализација
- 38.21 Обрада и одлагање неопасног отпада
- 38.32 Рециклажа (прерада разврстаних материјала)
- 43.11 Уклањање објеката
- 46.77 Трговина на велико отпадом и остацима
- 49.41 Друмски превоз робе
- 71.20 Техничко испитивање и анализа

Претежна дјелатност је: *38.21 Обрада и одлагање неопасног отпада.*

Дјелатност предузећа у спољнотрговинском промету обавља се у оквиру регистроване дјелатности.

Матични број предузећа је: 01991388. ЈИБ: 44002206230008; ПИБ 402206230008 (за ПДВ обвезника) и обављање спољнотрговинске дјелатности. Регистрованој дјелатности Предузећа обавља 20 радника различитих профила и занимања.

Предузеће је опремљено кадровски и технички за обављање регистроване дјелатности.

Техничка опремљеност

За обављање основне дјелатности, предузеће је опремљено следећом механизацијом и опремом:

- Компактор за смањење запремине отпада,
- Булдозер за разгртање отпада,

- Камион кипер,
- Ровокопач гусјеничар,
- Комбиновани скип,
- Трактор са прикључцима,
- Цистерна за гориво и цистерна за воду и
- Остала опрема за обављање дјелатности.

Овом приликом ћемо у најкраћим цртама навести најважније активности у претходном периоду.

1. Обавеза предузећа је била да уради План набавке за 2013. годину, прилагођен новим условима пословања, у складу са Законом о јавним предузећима РС (Сл. Гл. 74/04) и Законом о јавним набавкама БиХ (Сл. Гл. 49/04). Предузеће је благовремено урадило План набавке за 2013. годину, који је усвојен од стране Надзорног одбора предузећа. Периодични извјештаји о извршеним набавкама су редовно достављани НО предузећа. Од стране ревизора вршена је редовна ревизија јавних набавки у 2013. години.
2. Пријем и депоновање отпада је током читаве године текао неометано и према прописаним процедурама. У току 2013. године на санитарну депонију Бријесница је запримљено 29.494,93 тона чврстог комуналног отпада који је прописно депонован и збринут. Од укупно запримљене количине отпада у 2013. години највећи дио отпада потиче са територије општине Бијељина што у процентима износи 90,89%, а остатак у процентима од 9,11% потиче са општина: Угљевик 5,29%, Лопаре 3,10%, Теочак 0,66% и Челић 0,06%. У следећој табели дат је преглед запримљених количина отпада за 2013. годину по општинама.

Табела прегледа запримљених количина отпада на депонији „Бријесница“ током 2013. године

ОПШТИНА	Депоноване количине чврстог комуналног отпада		Депоноване количине фекалног отпада		Депоноване количине клаоничког отпада (т)	
	(т)	(%)	(т)	(%)	(т)	(%)
Бијељина	26.806,91	90,89%	2.569,96	100%	446,54	100%
Лопаре	915,18	3,10%	0,00	0 %	0,00	0 %
Угљевик	1.561,04	5,29%	0,00	0 %	0,00	0 %
Теочак	194,50	0,66 %	0,00	0 %	0,00	0 %
Челић	17,30	0,06 %	0,00	0 %	0,00	0 %
Укупно	29.494,93	100%	2.569,96		446,54	

Напомена: у претходној табели приказане су запримљене количине свих врста отпада. Међутим, на санитарну депонију прима се искључиво чврсти комунални отпад и индустријски неопасни отпад, а фекални и клаонички отпад, као привремено рјешење, у складу са одлуком СО

Бијељина, депонују се на старом несанитарном одлагалишту, док општина Бијељина не изнађе трајно рјешење за одлагање ових врста отпада.

Табела прегледа депонованих количина чврстог комуналног отпада по општинама у периоду 2010. – 2013. година

ОПШТИНА	2010.	%	2011.	%	2012.	%	2013.	%	УКУПНО	%
Бијељина	29.745,77	92,59	29.266,02	92,03	27.396,07	92,14	26.806,91	90,89	113.214,77	91,93
Угљевик	1.544,73	4,808	1.711,86	5,383	1.421,78	4,782	1.561,04	5,293	6.239,41	5,066
Лопаре	834,76	2,598	822,71	2,587	913,94	3,074	915,18	3,103	3486,59	2,831
Теочак	0	0	0	0	0	0	194,5	0,659	194,5	0,158
Челић	0	0	0	0	0	0	17,3	0,059	17,3	0,014
УКУПНО:	32.125,26	100	31.800,59	100	29.731,79	100	29.494,93	100	123.152,57	100

Из претходне табеле види се да су се у 2013. години у довоз отпада укључиле општине Теочак и Челић. У претходној табели приказане су количине укупно одложеног отпада из свих општина оснивача, у периоду 2010. – 2013. године.

Из приказане табеле се јасно види да се количине отпада које се довозе на депонију „Бријесница“ константно смањују, тако да је 2013. године запримљено 2.630,33 тоне, тј. око 9% мање отпада него у 2010. години, што директно негативно утиче на остваривање прихода и економску самоодрживост предузећа.

Надлежно општинско одјељење за стамбено-комуналне послове града Бијељина требало би да анализира узроке постојећег стања и да предузме одговарајуће мјере из своје надлежности.

3. Изградња пречистача процједних вода на депонији. Уговор за изградњу пречистача процједних вода на Регионалној депонији „Бријесница“ потписан је 10.10.2013. године и у току је његова реализација. На депонији су до сада изграђени темељи на које ће бити постављено постројење за пречишћавање, које се још увијек налази у фази израде код произвођача. Крајњи рок за монтажу опреме и пуштање у рад постројења је април 2014. године.

Изградња овог постројења наложена је водопривредном дозволом, од стране надлежног републичког органа. Пуштањем у рад овог постројења створиће се услови за пречишћавање процједних вода из тијела депоније до нивоа прописаног законом, након чега се пречишћена вода може без посљедица по животну средину испустити у крајњи реципијент. Изградња овог пречистача представља значајан корак на унапређењу система третмана и депоновања отпада који се депонује на депонији „Бријесница“.

4. У складу са планом капиталних инвестиција за Другу фазу изградње санитарне депоније покренута је процедура набавке постројења за спаљивање депонијског гаса на регионалној

депонији „Бријесница“. Ова инвестиција финансираће се дијелом у износу од 100.000 ЕУР донаторским средствима од Шведске агенције за међународну сарадњу и помоћи (СИДА), а другим дијелом из кредитних средстава Свјетске банке. Ова набавка врши се по процедурама набавке Свјетске банке.

Изградњом овог постројења требало би да се значајно смањи емисија непријатних мириса, проузрокованих процесом разградње отпада и стварањем депонијског гаса.

5. С обзиром да се депоновање отпада врши на другом нивоу на постојећим санитарним ћелијама, било је неопходно извршити набавку једне универзалне машине – ровокопача гусјеничара, која ће се користити за уређивање земљаних насипа и шкарпи на ободима санитарних ћелија, како на постојећим, тако и на свим будућим нивоима одлагања отпада, до завршетка експлоатације депоније. У ту сврху је извршена набавка новог ровокопача гусјеничара марке КОМАТСУ, снаге 97 кВ. Набавка је извршена по процедурама и из кредитних средстава Свјетске банке, у складу са планом капиталних инвестиција за Другу фазу изградње санитарне депоније.
6. У складу са планом капиталних инвестиција за Другу фазу изградње санитарне депоније извршена је изградња и асфалтирање прилазне саобраћајнице ка Регионалној депонији на постојећој траси приступног пута између ограде депоније и Мајевичког ободног канала, у укупној дужини од цца. 600,00 м. Ова активност је такође била условљена водопривредном дозволом, као једна од мјера за заштиту улазно-излазне зоне и помоћних објеката на депонији од поплава из МОКа. Предметна набавка је такође извршена по процедурама и из кредитних средстава Свјетске банке. Изградња приступне саобраћајнице веома је допринијела квалитету одвијања саобраћаја комуналних возила која довозе отпад на регионалну депонију, као и смањењу загађења околине, с обзиром да нема више емисије прашине која се јављала одвијањем саобраћаја на макадамском путу, посебно у току љетних мјесеци.
7. Санација и уређење несанитарне депоније – старог сметлишта је великим дијелом изведена али не у планираном обиму. Оно што је урађено јесте запуњавање дијелова депоније чврстим комуналним отпадом због уређења конфигурације тијела депоније. Послије уређења и обликовања сјеверозападног дијела сметлишта површине од око 35000 м² урађена је прекривка са слојем земље од око 25 цм. Овом прекривком је уређено око 50% површине на несанитарној депонији, а остатак прекривке и израда ободних канала остаје у плану за неки наредни период.
8. У оквиру рада на побољшању организације и услова рада на депонији урађено је следеће: набављена су потребна лична заштитна средства и опрема, редовно су одржавана средства рада и вршени периодични прегледи средстава која подлијежу Правилнику о поступку и роковима превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад. Вршени су периодични љекарски прегледи радника, контрола апарата уређаја и инсталација, контрола микро климе (мјерење концентрације прашине, пара, димова и гасова, као и придржавање свих потребних мјера из области заштите на раду и заштите од пожара које су регулисане Законом о ЗНР и ЗОП-а). У току године рађено је на едукацији свих радника на депонији

кроз редовну обуку радника и практичну провјеру знања из области заштите на раду и заштите од пожара од старане референта ЗНР И ЗОП и одговорних радника на депонији, те је вршена стална контрола прописаних и наложених мјера из области ЗНР И ЗОП са циљем превентивног дјеловања спречавања повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом.

-
9. Са циљем спречавања емисије избијања и ширења непријатних мириса у околину вршено је свакодневно третирање депонованог отпада на санитарној депонији као и на старом сметлишту биоразградивим средствима, ЕМБ отопином, методом прскања помоћу тракторске прскалице, атомизера и ручне прскалице.
-
10. У циљу заштите и очувања животне и радне средине вршен је редован мониторинг квалитета: ваздуха, оборинских, процједних и подземних вода, а у складу са еколошком дозволом и осталим прописима из области заштите животне средине. Свакодневно праћење и евидентирање параметара квалитета ваздуха као и брзине вјетра вршено је постављањем мобилне еколошке лабораторије на Санитарној депонији Бријесница од стране овлаштене установе. Овлаштена кућа је достављала мјесечне извјештаје сачињене појединачно за сваки дан у току протеклог мјесеца са исказаним вриједностима. Контрола квалитета оборинских, процједних и подземних вода вршена је узимањем узорак у оборинским каналима, егализационом базену и постојећим пиезометрима, а потом је вршена лабораторијска анализа хемијске исправности узорак у склопу чега су достављани редовни извјештаји о прегледу и контроли истих тромјесечно.
-
11. На основу закљученог уговора са овлашћеним предузећем вршена је редовна дератизација, дезинфекција и дезинсекција на комплетном простору депоније, дезобаријере, радне и помоћне просторије: стара портирница, нова портирница, вагарска кућица и зграда одржавања. Ова мјера је наложена важећим законским прописима.
-
12. У току 2013. године вршено је редовно одржавање постојећих саобраћајница на санитарној депонији гдје је утрошено је око 800 м³ грађевинског шута и око 190 м³ шљунка.
-
13. У оквиру редовног одржавања укупне површине депоније вршно је редовно кошење и сакупљање траве, сакупљање расутог отпада ван ћелије, сјеча младог растиња ван ограда у ширини до 3м, редовно поливање саобраћајнице у љетњем периоду у циљу спречавања појаве прашине и заливање засада дрвећа зеленог појаса.
-
14. У 2013. години одлагање комуналног отпада вршено је на другом нивоу (друга етажа) постојећих санитарних ћелија, уз претходно уређење насипа по ободу ћелија, у складу са пројектованим косинама тијела депоније. Слој одлагања је 2,8-3,0 м, а укупна површина одлагања је 12.500 м².
-

За безбједан и сигуран рад на санитарној депонији „Бријесница“ врши се од стране овлашћених кућа редовна годишња контрола воде за пиће, дератизација, дезинфекција и дезинсекција у радним и помоћним просторијама. Због специфичних услова који владају на депонији гдје

долази до брзог размножавања глодара, инсеката и разних бацила, дератизација је обављана два пута годишње, а дезинфекција и дезинсекција и више пута у току године у зависности о годишњег доба и временских услова.

На основу плана и програма обуке запослених из области заштите од пожара извршена је обука и провјера знања са изворима опасности по избијању пожара и начин приступа евентуалног гашења пожара.

Еколошке претпоставке за рад предузећа и заштиту животне средине

Током реализације пројекта строго се водило рачуна о примјени закона и прописа из области екологије и Директива ЕУ које се односе на заштиту животне средине. Ради тога су израђене три групе кључних документа, како слиједи:

1. Студија утицаја на животну средину санитарне депоније “Бријесница” (одобрена од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС),
2. Еколошке дозволе (издате од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС),
3. Дозвола за управљање отпадом за ЈП “ЕКО-ДЕП” Бијељина.

Према поменутим документима наложене су мјере заштите земљишта, подземних и површинских вода, заштита флоре, фауне и екосистема, климе ваздуха, културног наслеђа и археолошких налазишта.

Ради заштите земљишта, изграђених објеката и животне средине врши се стални мониторинг оцједних, површинских и подземних вода, квалитета ваздуха, депонијског гаса, таложења, контрола запремине и састава долазећег отпада и материјала из земље.

Еколошке претпоставке за функционисање предузећа су засноване на извршеном мониторингу животне средине, која се проводи у вријеме обављања дјелатности, током периода затварања депоније, као и након њеног коначног затварања дуги низ година.

У складу са Извјештајем о ревизији поступака заштите животне средине број 01-02-3/13 од 25.10.2013. године утврђено је следеће (цитат):

„Мјере заштите животне средине и еколошке заштите су потпуније регулисани Законом о заштити животне средине (Сл. гласник РС 28/07 – пречишћени текст), којим је утврђена обавеза правних и физичких лица на заштити, очувању и побољшавању еколошког квалитета животне средине. Законом су такође промовисане мјере на његовом спровођењу.

Предузеће има посебну обавезу на заштити животне средине од штетног утицаја отпада, обзиром да је основна дјелатност обрада и одлагање неопасног отпада (шифра 38.21). Према добивеном Рјешењу о давању еколошке дозволе за постројења регионалне санитарне депоније

предузеће је у обавези да примијени следеће најбитније мјере ради ублажавања негативног утицаја на животну средину и мониторинг емисије:

- 1) мјере спречавања емисије штетних утицаја на ваздух, које обухватају низ мјера: употреба возила са минималним утицајем на околину, вршити редовну контролу издувних гасова, осигурати влажност од 6% за материјал који се утовара или истовара, заштита од прашине, опремити возила да не врше ширење прашине и неугодних мириса, спријечити појаву депонијских гасова, редовно вршити дезинфекцију и дезинсекцију и вршити озелењавање слободних површина.
- 2) мјере спречавања емисије штетних материја у воду састоји се од низ мјера, као: онемогућити појаве плављења депоније, изградити систем заптивања дна депоније, изградити ободне канале, обезбиједити дренажање отпадних вода, обезбиједити прикупљање и одвод оборинских вода, вршити одвод неочишћене воде у пречистач и низ других мјера.
- 3) мјере спречавања емисије штетних материја у земљиште, веома битан скуп мјера, које се састоје од: изградње система заптивки на ћелијама, посебно уредити смјештај возила и простора за њихово прање и чишћење, не дозволити изливање процједних вода без пречишћавања и провести одговарајуће мјере заштите депоније.

Ради контроле провођења заштитних мјера неопходно је вршити мониторинг:

- оцједних вода, подземних вода, и површинских вода
- квалитета ваздуха и депонијског гаса.

Пројектним задатком мониторинга су утврђени елементи за узимање узорак и испитивање садржаја штетних састојака у истим. У даљим образложењима даћемо резултате досадашњих резултата испитивања узорак по уговору о мониторингу, који је обавезан за обављање, да би се обновила еколошка дозвола.

Предузеће је завршетком инвестиције створило техничке предуслове за обављање основне дјелатности и истовремено извршило израду Плана прилагођавања и Студију утицаја на животну средину, које документе је одобрило Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, добивена је еколошка дозвола и дозвола за управљање отпадом.

Еколошке претпоставке за функционисање предузећа су засноване на извршавању мониторинга животне средине, која се редовно проводи и морају се континуирано пратити резултати контроле.

Годишњом студијом ризика је указано на могуће ризике у области заштите животне средине:

- 1) Инхерентни ризици
  - еколошка загађења ради одлагања отпада на „дивљим“ депонијама
  - одлагање неодговарајућих врста отпада на депонији (кланички и фекални отпад)
  - одсуство плана у случају ванредних ситуација (поплаве)
- 2) Контролни ризици
  - досљедност у примјени прописаних мјера утврђених законским и властитим прописима

- досљедност у отклањању недостатака утврђених мониторингом, ради недостатка средстава.

Годишњом студијом је указано да су успостављене мјере интерне контроле и досљедност у отклањању недостатака, али је усвојен степен ризика: средњи, што налаже праћење стања и отклањање уочених слабости.“ (крај цитата).

V – ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

У обрачунској 2013. години предузеће је пословало у складу са законским прописима, Међународним рачуноводственим стандардима и рачуноводственим стандардима финансијског извјештавања. У овом поглављу, у наставку, дати су подаци који су обухваћени ревизијом годишњег финансијског извјештаја (цитат):

„6. ПРИЗНАВАЊЕ ПОСЛОВНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА

6.1. Пословни приходи

	у КМ без децимала	
	2013	2012
Приходи од продаје учинака	959.516	798.503
Остали пословни приходи	346.776	610.946
Укупни пословни приходи	1.306.292	1.409.449

Приходи од продаје учинака признати су и исказани у Билансу успјеха на основу испостављених фактура, односно наплаћених износа у готовини. Сви износи прихода односе се на екстерно фактурисане, односно наплаћене износе.

Остварени приходи су књижени на основу фактурисања услуга кориштења депоније и осталих прихода, и то:

- приходи од депоновање отпада у износу од 959.516 КМ (основна дјелатност)
- приходи од суфинансирања и кофинансирања, који се оприходују по посебним одлукама Надзорног одбора, а у складу Супсидијарног споразума, одлука Владе и Правилника о рачуноводству и ревизији у износу од 225.308 КМ,
- приходи од субвенционирања Скупштине општине Бијељина у износу од 120.000 КМ,
- приходи од продаје тендерске документације и остали приходи у износу од 1.467 КМ.

Учешће пословних прихода (депоновање отпада) је повећано у односу на претходну годину и чини 73.45% укупних пословних прихода. Ови приходи су остварени на основу фактурисане услуге депоновања отпада на санитарној депонији.

Приходи од суфинансирања и кофинансирања су признати на основу Супсидијарног споразума и Закључка Владе Републике Српске за дио трошкова, који нису могли бити плаћени из кредитних средстава, а односе на финансирање пројекта. Укупан износ разграничених прихода износи 225.308 КМ на име обрачунатих трошкова амортизације и остварених оперативних трошкова по фактурама добављача. Утврђени износ је признат на основу одлука Надзорног одбора.

Остали приходи представљају донацију Града Бијељина за плаћање приспјелих анuitета по преузетим кредитима и дио прихода од продаје тендерске документације.

6.2. Пословни расходи

Пословни расходи се састоје из:

	у КМ без децимала	
	2013	2012
Трошкови материјала	90.436	281.761
Трошкови бруто зарада, накнада и ост. Личних расх.	503.558	488.045
Трошкови производних услуга	277.879	186.982
Трошкови амортизације и резервисања	302.387	293.711
Нематеријални трошкови	62.661	55.395
Трошкови пореза	5.164	5.480
Трошкови доприноса	-	-
Укупни пословни расходи	1.242.085	1.311.374

Трошкови материјала, горива и енергије су признати на основу вјеродостојних књиговодствених докумената, који показују „намјеру“ трошења средстава и односе на канцеларијски материјал, гориво и мазиво за механизацију, трошкови опреме ЗНР и издаци за електричну енергију.

Нето зараде и накнаде зарада, порези и доприноси на зараде и накнаде зарада су признати у износу обрачунатих зарада за рад запослених заведено вријеме на послу, односно одсуствовање, која терете послодавца. У ове трошкове су признате исплате дневнице, као и накнаде члановима Надзорног одбора и Скупштине предузећа. Обрачун је извршен у складу са прописима, који регулишу стопе пореза и доприносе и према интерно утврђеним критеријумима за поједине врсте послова и накнада.

Трошкови производних услуга и нематеријалних трошкова су признати и исказани за уговорене услуге и нематеријалне трошкове обрачунате у вјеродостојним документима даваоца услуга и одговарајућим врстама нематеријалних трошкова (трошкови мониторинга, одржавања опреме, ПТТ трошкови, телефонске услуге, комуналне услуге, огласи, паркинг).

Трошкови амортизације су признати у износу обрачунатом по линеарној методи, у следећим износима:

- амортизације грађевинских објеката	174.272 КМ
- амортизација опреме	128.115 КМ
Укупно	302.387 КМ.

Трошкови пореза и доприноса су признати за издатке, који су исказани у складу са обавезама регулисаним законским прописима.

Сви трошкови су признати на основу одговарајуће документације, која је претходно комплетирана, извршена формална, рачунска и материјална контрола, ликвидирана од стране одговорног лица и одобрено плаћање. Документи су правилно континирани и трансакције евидентирани у књиговодству.

6.3. Финансијски приходи и расходи

У Билансу успјеха признати су следећи финансијски приходи и расходи:

	у КМ без децимала	
	2013	2012
Финансијски приходи	24.694	564
Финансијски расходи	61.966	82.080
Губитак/добитак по основу финансирања	(37.272)	(81.516)

Финансијски приходи представљају обрачунате камате за неблаговремено плаћање, док су расходи признати на основу плаћених сервисних трошкова и комисионе провизије по Супсидијарном споразуму (обрачун се врши два пута у току године) и камата по утрошку средстава новог кредита. У оквиру ових трошкова признате су и курсне разлике за плаћене рате кредита, што је у складу са Правилником о рачуноводству и ревизији.

6.4. Остали приходи и расходи

Остали приходи и расходи у Билансу успјеха признати су у следећим износима:

	у КМ без децимала	
	2013	2012
Остали приходи	-	-
Остали расходи	18.008	8.838
Губитак по основу осталих прихода и расхода	(18.008)	(8.838)

Признати остали расходи се односе на остварене губитке по основу отписа потраживања од купаца, који су тужени ради неблаговременог плаћања у износу 15.703 КМ, расходовања опреме у износу од 1.150 КМ и по основу отписа залиха материјала ради оштећења у износу од 1.155 КМ. Отпис је извршен на основу одлука Надзорног одбора.

6.5. Укупни приходи и расходи

У Билансу успјеха изражен је следећи укупан приход и укупан расход:

	<i>у КМ без децимала</i>	
	2013	2012
Укупан приход	1.330.986	1.410.013
Укупан расход	1.322.059	1.402.292
Укупан добитак	8.927	7.721
Добитак прије опорезивања	8.927	7.271
Порески расходи периода	-	3.647
Нето добит	8.927	4.074

Исказани добитак у 2013.години у Билансу успјеха у износу од **8.927 КМ** евидентиран је на АОП 298, исказан је и у Билансу стања на АОП-у 119, односно у књиговодству на рачуну 341 – Добитак.

На основу члана 22 Закона о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“ број: 91/06) предузеће је било дужно да обрачуна и плати порез на добит по коначној пријави најкасније до 31. Марта 2014. године за претходну годину. Предузеће је упоредо са изработом финансијских извјештаја израдило и доставило Пореској управи образац годишње пријаве пореза на добит.

Према извршеном обрачуна пореза на добит за 2013. годину по одредбама Закона утврђена основица за обрачун пореза у износу од 30.309 КМ је умањена за износ улагања у опрему за обављање основне дјелатности (ровокопач) у истом износу, тако да није постојала обавеза обрачуна и плаћања пореза на добит за ревидирану годину (Закон о измјенама и допунама Закона о порезу на добит – „Службени гласник Републике Српске“ број: 57/2012. И Рјешења о одређивању производних дјелатности у сврху остваривања права на умањење пореске основице за порез на добит – „Службени гласник Републике Српске“ број: 71/12).

Уплаћене мјесечне аконтације на име пореза на добит у износу од 4.099 КМ признате су ка потраживања за више плаћени порез на добит (Конто 224). “(завршен цитат).

VI – ИЗЛОЖЕНОСТ ПРАВНОГ ЛИЦА ЦЈЕНОВНОМ, КРЕДИТНОМ, ТРЖИШНОМ, ВАЛУТНОМ, РИЗИКУ ЛИКВИДНОСТИ И ДРУГИМ РИЗИЦИМА

ЦЈЕНОВНИ РИЗИЦИ

Од 01.01.2010. године званично је почео пријем и депоновање чврстог комуналног отпада на регионалну санитарну депонију „Бријесница“ у Бијељини.

Менаџмент предузећа урадио је Трогодишњи план пословања за период 2013.-2015. година. У План је укључена планска цијена услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада (цијена коштања услуге), а такође су укључене и планиране количине пријема и депоновања отпада – појединачно за сваку општину из регије.

Трогодишњим планом пословања је предвиђено да цијена коштања услуге пријема и депоновања отпада у 2013. години износи 40,40 КМ/т примљеног отпада. Остварени приход на основу ове цијене требало је да покрије само основне трошкове пословања.

Економска цијена би требало да обезбиједи довољне приходе за покриће свих трошкова пословања предузећа, укључујући и редовну отплату приспјелих кредитних обавеза.

Надлежни општински орган одобрио је цјеновник услуга пријема и депоновања отпада на регионалну санитарну депонију за 2013. годину у износу од 30,00 КМ/т отпада без ПДВ-а.

У наредној табели приказани су планирани и остварени пословни показатељи у 2013. Пословној години.

Пословна година	Планска цијена	Одобрена цијена	Планиране количине	Запримљене количине	Планирани приходи	Остварени приходи	Планирани расходи	Остварени расходи	Недостајућ и приходи	Цијена кошт. Услуге	Износ отплате кредита	Економска цијена услуга
	(КМ/т)	(КМ/т)	(т)	(т)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)	(КМ)
2013.	40,40	30,00	35.491,56	29.494,93	1.433.859,02	884.847,90	1.423.636,79	1.322.059,00	437.211,10	44,82	665.336,00	67,38

НАПОМЕНА: у табелу су укључени искључиво остварени приходи од обављања основне дјелатности пријема и депоновања чврстог комуналног отпада. Све друге врсте прихода нису укључене у анализу, јер се ради о приходима које предузеће повремено остварује и нису релевантни за било какву дугорочнију анализу.

Из претходне табеле се види да су стварна цијена коштања услуге и економска цијена услуга пријема и депоновања чврстог комуналног отпада за 2013. годину:

- стварна цијена коштања услуге: 44,82 КМ/т отпада,

- економска цијена услуге: 67,38 КМ/т.

Законом о комуналним дјелатностима предвиђен је начин формирања цијене комуналне услуге, структура трошкова који чине цијену комуналне услуге, као и начин одобравања цијене комуналне услуге. Поменути закон предвиђа могућност да, уколико надлежни орган локалне самоуправе не одобри тражену економску цијену комуналне услуге, да разлику између економске цијене и одобрене цијене комуналне услуге може надокнадити (рефундирати) из буџета локалне заједнице.

Такође, из претходне табеле јасно се види да је због неодобравања економске цијене остварен приход који не може да покрије ни основне трошкове у пословању предузећа.

Недостајући приход за 2013. годину износи: -437.211,10 КМ,

Недостајући приходи је требало да покрију разлику између остварених трошкова пословања и оствареног прихода. Разлика је покривена једним дијелом из осталих прихода од обављања дјелатности, а остало из разграничених прихода.

Из свега изложеног произлази чињеница да је предузеће изложено високом цјеновном ризику, који оставља негативне последице на укупно пословање предузећа.

У наредној табели приказан је преглед планираних и остварених количина запримљеног отпада и преглед планираног и оствареног прихода по општинама оснивачима.

Р. б.	Општина	Планиране количине чврстог комуналног отпада	Планска цијена	Планирани приход	Запримљен е количине отпада	Одобрена цијена комуналне услуге	Остварени приход
		(т)	(КМ/т)	(КМ)	(т)	(КМ/т)	(КМ)
1.	Бијељина	31.505,48	40,40	1.272.821,39	26.806,91	30,00	804.207,30
2.	Угљевик	1.635,05	40,40	66.056,02	915,18	30,00	27.455,40
3.	Лопаре	1.051,03	40,40	42.461,61	1.561,04	30,00	46.831,20
4.	Челић	900,00	40,40	36.360,00	194,50	30,00	5.835,00
5.	Теочак	400,00	40,40	16.160,00	17,30	30,00	519,00
	УКУПНО :	35.491,56	-	1.433.859,02	29.494,93	-	884.847,90

Из претходне табеле је видљиво да је предузеће изложено и тржишном ризику (запримљене количине отпада знатно су ниже од планираних). Из тог разлога дошло је до пада физичког обима пружене услуге.

КРЕДИТНИ РИЗИЦИ

Према Ревизији финансијских извјештаја за 2013. годину, постоје следећи кредитни ризици (цитат):

„Дугорочни кредити

Признато стање дугорочних кредита износи:

		у КМ без децимала
	2013.	2012
Дугорочни кредити	6.367.707	6.445.888
Стање на дан 31. Децембар	6.367.707	6.445.888

Стање дугорочних кредита је утврђено на основу Елабората о попису и исти се односе на следећа кредитна задужења:

- дугорочни кредит ИДА (рок отплате 25 година, грејс период 8 година, сервисни трошак 0.75% и комисиона провизија 0.50%, рок отплате 15.04.2027) ..... 2.479.175 КМ
- додатни кредит ИДА (рок отплате 20 година, грејс период 8 година, сервисни трошак 0.75%, комисиона провизија 0.50%, рок отплате до 15.04.2025. године) ..... 3.069.871 КМ
- дугорочни кредит по Другом пројекту (рок отплате 20 година, грејс период 8 година, камата ЛИБОР плус варијабилна маржа, приступна такса 0.25%, рок отплате 15.06.2028. године) 818.661 КМ.

Отплата главнице код почетног кредита почела је 15.10.2010. године, а завршава се 15.04.2027. године, код додатног кредита отплата почиње 15.10.2013., а завршава се 15.04.2025. године, док код Другог пројекта отплата почиње 15.12.2016., а завршава се 15. Јуна 2028. године.

Признавање извршено у складу са утврђеном рачуноводственом политиком.

Дио дугорочног кредита са доспјећем до годину дана

Признато стање дугорочних кредита, који доспијевају за плаћање у текућој години износе:

		у КМ без децимала
	2013.	2012
Дио дугор.кредита, доспијева до 12 мјесеци	665.336	216.913
Стање на дан 31. Децембар	665.336	216.913

Признате краткорочне обавезе, које доспијевају до годину дана односе се на обавезе за два ануитета по Супсидијарном кредитном споразуму за почетно финансирање изградње депоније и три ануитета за Додатни кредит, који доспијевају у текућој години, уз напомену да за прву рату није достављена инструкција у ревидираној години, те је иста рата пренешена као краткорочна обавеза у износу од 155.721 КМ. Укупан износ ануитета, који доспијевају у текућој години износи 665.336 КМ, по курсу на дан преноса. Издавање је извршено по основу Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник Републике Српске” број: 79/09). “(завршен цитат).

Знамо да је у 2013. години остварен приход у износу од 884.847,90 КМ. Ако узмемо у однос остварени приход и кредитне обавезе за 2013. годину које износе 665.336,00, долазимо до податка да кредитне обавезе учествују са 75,19% у приходу оствареном искључиво од основне дјелатности пријема и збрињавања чврстог комуналног отпада, што указује на изузетно висок степен ризика за могућност редовне отплате преузетих кредитних обавеза.

Све ризике који су наведени, потенцијално су присутни и они се у већој или мањој мјери већ одражавају на пословање предузећа.

Највећи ризик је свакако ризик недостатка довољних прихода у пословању предузећа, а сами приходи су у директној вези са заprimљеним количинама отпада и одобреном цијеном комуналне услуге.

Из горе наведеног је видљиво да је предузеће изложено цјеновном и тржишном ризику, због примљених количина отпада које су мање од планираних и одобрених цијена које су знатно ниже од економских.

Да би остварили већи приход у наредној години, неопходно је повећати количине отпада који ће се примати и одлагати на регионалну депонију. Познато је да у претходном периоду отпад није довожен са цијелог подручја Општине Бијељина, а поготову није довожен из општина Угљевик, Лопаре, Челић и Теочак, мада су се све општине уговором о оснивању обавезале да довозе свој комунални отпад на регионалну санитарну депонију, што је и био главни циљ изградње санитарне депоније. Да би се ово реализовало, неопходна је активност самих општина оснивача предузећа и њихових надлежних служби из области комуналне дјелатности. Важно је напоменути да је пројектовани капацитет регионалне санитарне депоније 200 т/дневно, а планиране количине отпада које се очекују износе 150 т/дневно.

Познато је да на подручју регије постоји велики број дивљих несанитарних одлагалишта отпада. За њихово уклањање неопходна је активност еколошких и комуналних инспекција.

Имајући у виду да је кредитно задужење потписано у СДР (Spetial Drawing Rights), промјеном курса појединих валута долази до могућности појаве валутног ризика (негативне курсне разлике).

Ако узмемо у обзир чињеницу да предузећу никада до сада није одобрена економска цијена пријема и депоновања чврстог комуналног отпада и да предузеће из тих разлога остварује недовољан приход, а знамо да је предузеће преузело велике кредитне обавезе, онда можемо констатовати да је предузеће изложено веома великом ризику неликвидности.

Ако свему овоме додамо све израженију свјетску економску кризу, која се директно одражава на стандард грађана из регије Бијељина, присутан је ризик наплате комуналних услуга, јер су грађани у све мањој могућности да измирују своје обавезе према комуналним предузећима која се баве сакупљањем и довозом отпада на депонију, што индиректно има утицај и на пословање предузећа и његову текућу ликвидност.

ИНХЕРЕНТНИ РИЗИЦИ

Анализирање пословања предузећа и остваривања прихода показује да постоји неколико изразито важних области у којима управа и интерне контроле предузећа немају значајнијих утицаја, а пресудне су за пословање предузећа. Те области су:

- Формирање продајне цијене услуге пријема и депоновања отпада изван тржишних услова,
- Количине запримљеног комуналног отпада су мање од пројектованих количина.

Формирање цијене комуналне услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада дефинисано је Законом о комуналним дјелатностима (Сл. гласник 124/11). Члан 20. поменутог закона дефинише да се средства за обављање комуналне дјелатности индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђују из цијене услуге. Законом је дефинисано шта чини структуру цијене комуналне услуге и да цијену комуналне услуге утврђује давалац комуналне услуге, а сагласност на цијену даје надлежан орган јединице локалне самоуправе. Ако надлежни орган јединице локалне самоуправе не да сагласност јавном предузећу на утврђену цијену комуналне услуге и тиме доведе у питање пружање комуналних услуга корисницима, јединица локалне самоуправе може из свог буџета надокнадити разлику између постојеће и економске цијене комуналне услуге.

Досадашња пракса је била да се одобри цијена комуналне услуге пријема и депоновања комуналног отпада која је знатно нижа од економске цијене, а да се за разлику између одобрене и економске цијене не обезбједе додатни стални извори финансирања. Оваквом праксом предузећу није обезбјеђено остваривање стабилних прихода за економски самоодрживо пословање.

Уочљиво је да су од почетка рада Регионалне санитарне депоније „Бријесница“, тј. од 01.01.2010. године количине отпада које се запримају на санитарну депонију у сталном паду. Посебно је уочљиво да се после сваке нивелације цијена комуналне услуге пријема и депоновања отпада смањују количине комуналног отпада које се довозе на депонију. Највјероватније да је један од разлога ове појаве нејединствена методологија у обрачуну цијене комуналне услуге.

Код субјеката који се баве сакупљањем и транспортом отпада, јединица мјере за обрачун комуналне услуге је квадратни метар стамбеног простора (док се у неким подручјима цијена услуге одређује паушално), а код пријема и депоновања комуналног отпада јединица обрачуна услуге је по тони запримљеног отпада. Ове двије обрачунске јединице нису међусобно компатибилне. Комунална предузећа која се баве сакупљањем и транспортом комуналног отпада наплаћују своју услугу по квадратном метру стамбене површине без обзира на количину отпада који сакупе, а интерес им је да што мању количину отпада доведу на санитарну депонију, како би што више смањили ову ставку у трошковима свог пословања. Из тих разлога све је уочљивији већи број дивљих депонија у регији, на којима се стално повећавају количине отпада.

Све напред наведено представља веома изражен инхерентни ризик, који не може отклонити менаџмент предузећа ни систем интерне контроле. Зато кроз овај Извјештај о пословању указујемо оснивачима на потребу да се благовремено отклоне инхерентни ризици које смо напријед навели, како би се избјегле негативне посљедице у пословању предузећа. У случају не отклањања инхерентних ризика, посљедице по пословање предузећа могу имати крајње

неизвјестан исход. Из тих разлога оснивачи предузећа треба да у што краћем периоду пронађу адекватно рјешење за излаз из постојеће ситуације.

ПРОГРАМ РАДА ЈП „ЕКО-ДЕП“ ДОО ЗА 2014. ГОДИНУ

ПЛАНИРАНИ РАЗВОЈ И АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА

Изградња и управљање санитарном депонијом чија дужина трајања није испод 20 година представља дугорочан пројекат за који је неопходно обезбједити значајна улагања. Такође, изградња и управљање депонијом подразумијева велики број различитих активности, од којих је неопходно поштовати одређени редослед. Из тог разлога се изградња регионалне санитарне депоније врши по фазама, а број фаза одређују технолошке потребе и обезбјеђени извори финансирања за исте.

Прва фаза изградње санитарне депоније обухватила је изградњу двије од укупно четири санитарне ћелије и изградњу других грађевинских објеката, те набавку специјализоване опреме и машина. На овај начин депонија „Бријесница“ је у потпуности оспособљена за санитарно збрињавање комуналног отпада у периоду 3 - 5 година. С обзиром да је од почетка експлоатације санитарне депоније протекло 4 године, било је неопходно почети са активностима на Другој фази изградње санитарне депоније. Да би предузеће наставило тренд развоја и у наредном периоду, неопходно је радити на следећем:

1. Унапређење интегралног управљања чврстим комуналним отпадом на подручју регије Бијељина.

На основу реалних потреба које су настале као последица модерног начина живљења, развој и имплементација система управљања чврстим отпадом постаје једна од примарних активности сваке локалне заједнице. Систем интегралног и одрживог управљања отпадом обухвата велики број институција које дјелимично или у потпуности учествују у рјешавању питања чврстог комуналног отпада.

Закон о управљању отпадом РС (Сл. Гл. РС број 111/13) дефинише обавезу и одговорност главних носилаца у систему збрињавања чврстог комуналног отпада.

У складу са Законом о управљању отпадом, Влада РС је у обавези да донесе Регионални план управљања отпадом, а јединице локалне самоуправе доносе локалне планове управљања отпадом.

Одговорност за општинско управљање чврстим отпадом је на општинама. У складу са тим Град Бијељина има израђен Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) од 2008. године, као и План управљања отпадом у Јавном предузећу “ЕКО-ДЕП” доо. Овим плановима је предвиђено да ће се:

- Повећати проценат покривености подручја прикупљања отпадом,

- Повећати проценат прикупљања отпада у односу на постојеће стање,
- Постепено увођење раздвајања отпада на мјесту настанка,
- Смањење количине отпада успостављањем центра за рециклажу отпада,
- Повећати праћење нивоа загађености ваздуха, вода и земљишта постављањем мобилних еколошких лабораторија.

У складу са горе наведеним, ЈП “ЕКО-ДЕП” доо је у обавези да се придржава Плана управљања отпадом, тј. да врши збрињавање чврстог комуналног отпада са територије општина оснивача, те да активно учествује у изградњи система управљања чврстим отпадом на регији Бијељина, заједно са свим осталим субјектима који партиципирају.

Остали кључни субјекти су: општинска одјељења за комуналне послове са надлежним инспекцијским службама, комунална предузећа која се баве сакупљањем и транспортом отпада на подручју 5 општина оснивача, субјекти који су регистровани за сакупљање и рециклажу секундарних сировина, НВО који се баве питањима заштите животне средине и подизањем свијести грађана о проблемима управљања чврстим отпадом, произвођачи отпада (физичка и правна лица), медији, итд.

Без синхронизованог дејства свих поменутих субјеката, није могуће успоставити ефикасан систем управљања чврстим комуналним отпадом у регији Бијељина.

Посебну улогу у успостављању савременог система управљања чврстим комуналним отпадом има Град Бијељина заједно са осталим општинама оснивачима. Њихова активност у овој области треба да доведе до:

- Успостављања ефикасног система управљања чврстим комуналним отпадом у регији Бијељина,
- Повећања степена друштвене одговорности,
- Успостављања система раздвајања отпада појединих компоненти на мјесту њиховог настанка (примарна сепарација), чиме се количина отпада за депоновање смањује, те се смањују и трошкови депоновања,
- Успостављање услова за спровођење инвестиционих програма и других планова, кроз анализу финансијске користи од рециклабилних сировина,
- Успостављање јасног система казних мјера за произвођаче чврстог отпада у случају непридржавања законских прописа и њиховог спровођења.

2. Редовне активности у обављању основне дјелатности предузећа уз унапређење постојећег начина третмана отпада

Регионална санитарна депонија „Бријесница“ почела је са радом 01.01.2010. године. У протеклом периоду започете су многе активности са којима треба редовно наставити и у наредном периоду. Посебно тежиште било је усмјерено на рјешавање програмских задатака кроз ефикасан оперативни рад на следећим активностима:

- Рад на побољшању организације и услова рада на депонији. Актом о процјени ризика утврђено је да сва радна мјеста спадају у групу радних мјеста са повећаним ризиком што подразумева: кориштење личне заштитне опреме и средстава приликом рада, периодичне

лекарске прегледе радника, преглед апарата и уређаја (средстава рада) који подлијежу правилнику о периодичном прегледу апарата уређаја и инсталација, контролу микро климе (мјерење концентрације прашине, пара, димова и гасова) као и придржавање свих потребних мјера из области заштите на раду и заштите од пожара које су регулисане Законом о ЗНР и ЗОП-а.

- Рад на едукацији свих радника на депонији везано за контролу пријема отпада са становишта врсте и поријекла отпада, правилно одлагање и депоновање отпада у складу са планом депоновања, правилно руковање са средствима за рада.
- Обука радника из области ЗНР и ЗОП, набавка личних заштитних средстава и опреме као и контрола апарата за почетно гашење пожара. Од старане референта ЗНР и ЗОП и одговорних радника на депонији вршиће се стална контрола прописаних и наложених мјера из области ЗНР и ЗОП са циљем превентивног дјеловања спречавања повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом. Остварити потпуну сарадњу са овлашћеним установама из ове области и инспекцијским органима као и организацијама које се баве заштитом здравља на раду и заштитом животне околине.
- Рад на изради плана запуњавања санитарних ћелија са отпадом који ће садржати распоред секција по хоризонталним и вертикалним равнима, запремину сваке секције, план прекривања отпада са инертним материјалом, количине инертног материјала, план израде интерних саобраћајница на самој ћелији са врстом и количином потребног материјала.
- Редовна прекривка депонованог отпада инертним материјалом у складу са Планом депоновања отпада.
- Редовно одражавање и израда интерних саобраћајница у санитарној ћелији у складу са планом депоновања.
- Редовно одржавање прилазне саобраћајнице у смислу гредерисања, насипања, разгртања и ваљања подлоге пута, као и одржавања интерне саобраћајнице и кругу депоније (чишћење праће и посипање са абразивним средствима у току зимског периода).
- Мониторинг квалитета ваздуха, процједних вода, оборинских и подземних вода, а све у складу са еколошком дозволом и осталим прописима из области заштите животне средине.
- Редовно одржавање средстава рада подразумијева редовне периодичне прегледе. За редовне прегледе средстава рада задужени су радници који рукују тим средствима, а они се састоје од визуелног прегледа исправности средства рада, његово праће и подмазивање. Периодичне прегледе и ванредне интервенције на средствима рада вршиће овлаштене установе.
- Одржавање круга депоније подразумијева редовно кошење траве, сјеча младог растиња унутар и ван ограде, заливање засада дрвећа зеленог појаса, довоз и планирање слоја хумуса на површинама око улазне зоне и интерне саобраћајнице са засијавањем истих травом, редовно поливање прилазних и интерних саобраћајница у лjetњем периоду у циљу спречавања појаве прашине,
- Уређење простора који је предвиђен за израду друге и треће фазе санитарне депоније. Ово уређење се односи на уређене земљишта у циљу његовог лакшег одржавања самим тим спречавања раста корова и амброзије.
- Дератизација, дезинфекција и дезинсекција круга депоније, радних и помоћних просторија у постојећим објектима по потреби континуирано у току читаве године.

3. Успостављање самоодрживог пословања ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо

Санитарне депоније комуналног отпада су сложени објекти, састављени из низа функционалних дијелова и технолошких цјелина, а специфичност им је да тек током кориштења попримају свој коначни облик. Уз то, депоније имају потенцијално дуготрајан утицај на животну средину, те се након завршетка кориштења затварају посебним поступцима и потом се њихов утицај на животну средину прати дуги низ година.

Све то указује да се ради о специфичним пројектима, који имају значајне трошкове не само у периоду изградње, већ и током експлоатације, па и након престанка њиховог кориштења.

Током самог рада депоније, такође се јављају значајни "текући" трошкови, који обухватају трошкове запослених, одржавања постројења и опреме, погонске трошкове и трошкове материјала, итд.

На крају вијека депоније јављају се нови трошкови затварања објекта (прекривање, рекултивација, санација животне средине), трошкови демонтаже пратећих садржаја, уређења окружења депоније и његовог уклапања у окружење, те затим и дугогодишњи трошкови праћења стања на локацији и у њеном непосредном окружењу (трошкови мониторинга након затварања депоније).

При томе се једино током рада депоније јављају и одређени континуирани приходи од обављања основне дјелатности, који морају осигурати довољно средстава за покриће и претходно насталих трошкова изградње депоније и "текућих" трошкова и будућих трошкова затварања депоније и мониторинга након њеног затварања.

Без уравнотежења новчаних токова (трошкова и прихода) није могуће говорити о одрживом управљању депонијама комуналног отпада, будући да недостатак новчаних средстава у било којој фази развоја депоније може довести нпр. до непримјерених техничких рјешења, смањивања сигурности рада на депонији и/или повећавања негативних утицаја депоније на животну средину. С друге стране непримјерена наплата кориштења депоније (којом се ствара додатна зарада) може изазвати кориснике ове комуналне услуге на другачија, па и непримјерена рјешења збрињавања отпада.

Да би се на квалитетан и економски одржив начин успоставило функционисање предузећа у наредном периоду, неопходно је урадити квалитетан финансијски план за ЈП "ЕКО-ДЕП" доо. Израда финансијског плана за успостављање савремене депоније комуналног отпада има вишеструку сврху:

- осигурава предузећу увид у очекиване новчане токове, током вијека трајања санитарне депоније и даје му реалнију могућност планирања трошкова,
- омогућава предузећу одређивање цијене коштања депонијског простора,
- омогућава будуће праћење финансирања инвестиције, стимулације могућих варијантних рјешења финансирања, те анализе ризика у имплементацији инвестиције.

У принципу, кључни елемент плана је одређивање потребне висине накнаде за одлагање комуналног отпада на санитарној депонији, којом се покривају сви трошкови изградње, рада и затварања санитарне депоније. Приходима од ове накнаде потребно је осигурати враћање уложених средстава у изградњу депоније, затим све редовне годишње трошкове рада, те резервна средства за потребе ванредних мјера и посебно за потребе затварања санитарне депоније и рекултивације локације, те за накнадно трајање обавезног мониторинга и могућих накнадних интервенција за заштиту животне средине.

Према томе, власништво, управљање и финансирање изградње санитарних депонија чврстог комуналног отпада у суштини (а према законским прописима) је брига локалне управе.

4. Проналажење могућности за продужетак вијека трајања Регионалне санитарне депоније „Бријесница“ и изналажење финансијских извора

Пројекат изградње регионалне санитарне депоније у Бијељини дефинисао је изградњу депоније у више фаза. Прва фаза изградње депоније завршена је у новембру 2009. године. Завршетком ове фазе, депонија је почела са радом.

Да би се продужио вијек трајања санитарне депоније, неопходно је приступити наставку изградње следеће фазе депоније. Основни предуслов за овај корак је изналажење финансијских средстава, имајући у виду чињеницу да остварени приходи на основу обављања основне дјелатности предузећа не обезбјеђују могућност издвајања средстава за наставак инвестиције, предузеће је уз сагласност и гаранције општина оснивача 15.05.2012. године потписало Супсидијарни кредитни споразум о преносу дијела зајма Свјетске банке – Међународне банке за обнову и развој по Другом пројекту за управљање чврстим отпадом за финансирање наставка Друге фазе изградње.

Менаџмент предузећа је у протеклом периоду, заједно са локалном заједницом, интензивно радио на изналажењу могућности наставка пројекта са циљем продужења вијека трајања регионалне санитарне депоније. Ово је првенствено рађено кроз сагледавање техничких и финансијских могућности изградње постројења за сепарацију отпада на депонији „Бријесница“, као инвестиције која ће служити бољем управљању отпадом, заштити животне средине и дугорочно гледано економски сигурно исплативом пројекту. Поред постројења за сепарацију, у наредном периоду је неопходно изградити постројење за третман процједних вода, као и изградњу нових санитарних ћелија на депонији.

Предуслови који се морају створити да би се постројење за сепарацију инсталирало на регионалној депонији „Бријесница“ у Бијељини је доношење законске и подзаконске регулативе која ће осигурати да амбалажни отпад долази на регионалну санитарну депонију и да се цијене депоновања подигну на економски ниво.

Од наведених предуслова донесена је Уредба о амбалажном отпаду, а остали предуслови нису промјењени. Из тих разлога менаџмент ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је мишљења да би поменута инвестиција у овом периоду била нереална са аспекта улагања и да ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо и локална заједница немају финансијских средстава за ову инвестицију.

Имајући у виду чињеницу да директиве ЕУ налажу обавезну рециклажу комуналног отпада, издвајање секундарних сировина, производњу енергије из обновљивих извода, а све у циљу заштите животне средине и продужења радног вијека санитарне депоније, Пројектом изградње регионалне санитарне депоније „Бријесница“ предвиђена је изградња рециклажног центра у оквиру депоније.

Менаџмент ЈП “ЕКО-ДЕП” доо је из тих разлога водио интензивне активности на изналажењу јавно-приватног партнерства, као једино могућег начина за спровођење ове инвестиције. У том правцу обављени су и одређени разговори ЈП “ЕКО-ДЕП” доо и локалне самоуправе са једне стране, са заинтересованим приватним партнерима са друге стране. Заинтересовани партнери су исказали спремност да властитим средствима финансирају цјелокупну инвестицију. Кроз обављене разговоре оцијењено је да је обавеза ЈП “ЕКО-ДЕП” доо да обезбједи простор у оквиру круга санитарне депоније „Бријесница“ и неопходну инфраструктуру за ову намјену.

Избор јавног партнера вршио би се у складу са законом о јавно-приватном партнерству.

Према последњим информацијама од стране Министарства финансија РС, обавјештени смо да је Приједлог пројекта прошао неопходну процедуру, добио сагласност од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС, сагласност од Министарства финансија РС и да је упућен економском одбору Скупштине РС и од истог добио позитивно мишљење.

Приједлог пројекта ЈПП упућен је Влади РС на давање коначне сагласности. Међутим, Приједлог пројекта до сада није био на дневном реду Владе РС. У очекивању смо нових информација о статусу овог пројекта.

ПЛАН КАПИТАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА

С обзиром да су санитарне депоније сложени грађевински објекти, који се граде дуги низ година, имају дуг вијек трајања и веома су скупи, пројектом је предвиђена фазна изградња, како би се могла лакше обезбједити средства за изградњу појединих фаза депоније.

Главним пројектом предвиђене су следеће цјелине:

1. Општи план пројекта,
2. Изградња улазне зоне,
3. Земљани радови на изградњи санитарних ћелија,
4. Облагање дна санитарних ћелија геомембранама и геотекстилом,
5. Површинско облагање санитарних ћелија геомембранама и геотекстилом,
6. Радови на изградњи пута (интерне саобраћајнице),
7. Радови на дренажном систему,
8. Систем управљања процједним водама,
9. Постројење за третман процједне воде,
10. Системи за управљање биогасом,
11. Систем надгледања – мониторинг стања животне средине,

12. Систем рада депоније,
13. Геотехничка студија,
14. Санација старог одлагалишта.

Прва фаза изградње Регионалне санитарне депоније обухватила је двије од укупно четири санитарне ћелије и изградњу других грађевинских објеката, те набавку специјализоване опреме и машина. На овај начин Регионална депонија „Бријесница“ је у потпуности оспособљена за санитарно збрињавање комуналног отпада у периоду од 3 до 5 година. С обзиром да је од почетка експлоатације санитарне депоније прошло 4 године, било је неопходно почети са активностима на Другој фази изградње санитарне депоније. Из тих разлога, управа предузећа је благовремено обезбједила кредитна средства за финансирање друге фазе. У оквиру ове фазе изградње планиране су следеће капиталне инвестиције:

1. Изградња постројења за третман процједне воде,
2. Изградња постројења за спаљивање депонијског гаса (гасна бакља) са системом за сакупљање гаса.

Капиталне инвестиције које су у току:

1. Изградња постројења за третман процједне воде,
2. Изградња надстрешнице за смјештај и одржавање механизације на депонији,
3. Изградња постројења за спаљивање депонијског гаса (гасна бакља) са системом за сакупљање гаса.

Изградња постројења за третман процједних вода

Главним пројектом предвиђено је да у периоду од 3 године од почетка експлоатације санитарне депоније није неопходно изградити постројење за третман процједних вода, јер су количине процједних вода занемарљиве и могу се системом рецикулације враћати на тијело депоније.

ЈП “ЕКО-ДЕП” доо је изградио систем за рецикулацију, у чијем саставу се налази егализациони базен (резервоар) капацитета 500 м³ и одговарајућим цјевоводима са потисним пумпама. Овај систем је успјешно функционисао у досадашњем периоду експлоатације депоније. Међутим, временом експлоатације депоније повећавају се и количине одложеног отпада, а самим тим се повећавају и количине отпадних вода, које се у догледном периоду морају испуштати у крајњи реципијент.

Водопривредном дозволом број 06-337-17612/09 од 27.11.2009. године, која је издата од стране Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду Републике Српске, наложено је (цитат): „4.1. Да се за вријеме важења водопривредне дозволе поступи у складу са сагласношћу пројектанта на фазну изградњу пројекта санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини, број 04-1137/09 од 26.11.2009. године, односно прати стање – количина оцједних вода и систем рецикулације, и у складу са потребама на вријеме приступи изградњи пречистача отпадних вода.“(завршен цитат)

Водопривредна дозвола издата је сагласно члану 25. Закона о водама, на одређено вријеме, са периодом важења до 27.11.2012. године. За исту је поднесен захтјев за продужење и нова дозвола издата је са роком важења до 22.11.2014. године.

Водопривредна дозвола условљена је изградњом пречистача процједних вода.

Због свега горе наведеног, било је неопходно приступити изградњи постројења за пречишћавање процједних вода у протеклом периоду.

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је у 2013. години започео активности на изградњи пречистача процједних вода, који је неопходан због већ прикупљене веће количине процједне воде коју треба прерадити и испустити у реципијент. За врсту технологије прераде процједних вода одлучујуће је то да прерађена вода треба да буде испуштена у реципијенте, у нашем случају у Мајевички ободни канал, што подразумијева и оштрије критеријуме квалитета испуштене воде. Због тога је, уз сагласност пројектанта, изабрана технологија реверзне осмозе, као једина технологија која самостално може да задовољи критеријуме који су задати Правилником о испуштању отпадних вода у површинске воде.

Изградња постројења за спаљивање депонијског гаса (гасна бакља) са системом за сакупљање гаса

У складу са планом капиталних инвестиција за Другу фазу изградње санитарне депоније покренута је процедура набавке постројења за спаљивање депонијског гаса на регионалној депонији „Бријесница“. Ова инвестиција финансираће се дијелом у износу од 100.000 ЕУР донаторским средствима од Шведске агенције за међународну сарадњу и помоћи (СИДА), а другим дијелом из кредитних средстава Свјетске банке. Ова набавка врши се по процедурама набавке Свјетске банке.

Изградњом овог постројења требало би да се значајно смањи емисија непријатних мириса, проузрокованих процесом разградње отпада и стварањем депонијског гаса.

Процјењена вриједност капиталних инвестиција

Р.б.	НАЗИВ ИНВЕСТИЦИЈЕ	Процјењена вриједност (КМ)	Уговорена вриједност (КМ)	Планирани период реализације
1.	Изградња пречистача процједних вода	-	1.032.353,24	2014.
2.	Изградња постројења за спаљивање депонијског гаса (гасна бакља) са системом за сакупљање гаса.	350.000,00	-	2014
	УКУПНО:	350.000,00	1.032.353,24	

У табели су наведене капиталне инвестиције са процјењеном и уговореним вриједности.

Према планираној динамици, завршетак ових инвестиција очекује се средином 2014. године. Тиме би се уједно завршиле све планиране активности везане за Другу фазу изградње регионалне депоније.

С поштовањем,

Директор ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо

Драгиша Марјановић